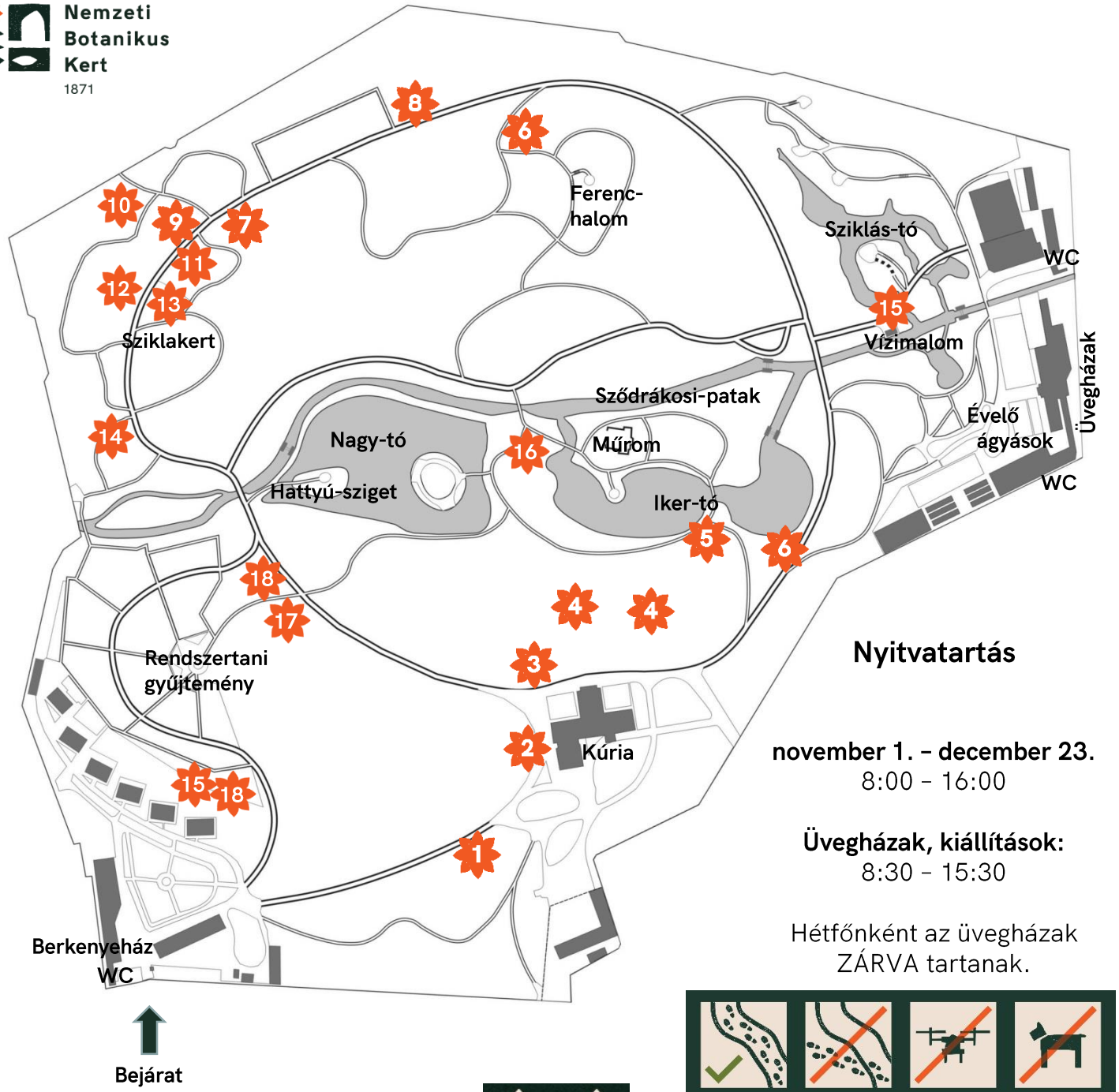
Nemzeti Botanikus Kert
1871

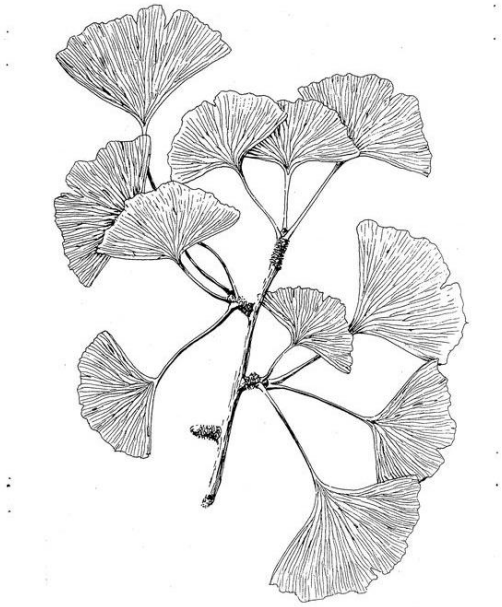
2026. november

Az ősz érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert

Vácrátót

Páfrányfenyő (*Ginkgo biloba*)

Nyitvatartás

november 1. – december 23.
8:00 – 16:00

Üvegházak, kiállítások:
8:30 – 15:30

Hétfőnként az üvegházak ZÁRVA tartanak.

www.botanikuskert.hu

Térképes útmutatónk abban segít, hogy az ősszel színpompába boruló fa- és cserjefajok közül néhányat könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

Az **őszi lombhullás** a természet egyik leglátványosabb jelensége. A nappalok rövidülése és genetikai, hormonális okok miatt megváltozik az anyagcsere, csökken a klorofill szintje, a levelek elszíneződnek. Ennek hátterében az áll, hogy a zöld szín által korábban elfedett egyéb színtestek érvényesülnek, részben pedig újabb, sejtnedvben oldott színanyagok keletkeznek. A karotinok, a xanthofillok sárga, barna és narancsszínű árnyalatúra, az antociánok pirosra, lilára, kékesre változtatják a lombot. Gyakran megfigyelhető, hogy a zöld szín a levélerek mentén marad meg legtovább. Mire itt a tél, a fölöslegessé vált levelek leválnak, a tartalék tápanyag a gyökerekben, ágrendszerben, rügyekben halmozódik fel.

1 **Nyugati ostorfa** (*Celtis occidentalis*). É-Amerikában honos. Szürke törzse fiatalon sima, később bibircses-rücskös, mélyen barázdált. Nálunk út menti sorfának ültetik, jól tűri a városi körülményeket. Őszi levélszíne feltűnő, élénksárga.

2 **Japán vadszőlő** *(Parthenocissus tricuspidata 'Veitchii').* Tapadókorongokkal magasra kapaszkodó kúszócserje. Hazája Japán, Kína és a Himalája. Épületek napos oldalainak befuttatására alkalmas. Levelei ősszel bíborbordóra színeződnek. Az egyik legszebb vadszőlő.

3 **Vérbükk** (*Fagus sylvatica 'Atropunicea').* Törzse sima, hamuszürke, pillás szélű levele kihajtáskor narancsvörös, majd bordós zöld, ősszel ismét vörös. Termése 4 kopáccsal nyíló makktermés, kupacsán a nyúlványok bohókás megjelenést kölcsönöznek. Lombszíne miatt a romantikus tájképi kertek jellegzetes fája.

4 **Közönséges platán** (*Platanus x acerifolia)*. Hatalmas termetű parkfa, sorfa. Lemezesen leváló kérge jellegzetes mozaik mintázatot ad. Gömb alakú terméscsoportja télen is a fán marad. Az európai kertépítészet történetében korszakot neveztek el róla. Fájából értékes bútorokat készítenek. Levele ősszel aranysárgabarna.

5 **Virginiai mocsárciprus** (*Taxodium distichum)*. Nyitvatermő, mégis lombhullató. Jellegzetes képződményei a légzőgyökerek, melyek az Észak-Amerika mocsaraiban honos fa gyökérzónájának légzését biztosítják. Lombja ősszel rozsdavörösre színeződve hullik le.

6 **Páfrányfenyő** (*Ginkgo biloba)*. Kínából származik. A legősibb fafaj a földön, közeli rokonai már nincsenek. Levélerezete a fák körében egyedülálló, villás. Levelei élénk aranysárgára színeződnek és viszonylag gyorsan lehullanak szép sárga szőnyeget terítve a fa alá. Híres, ősi kínai gyógynövény, javítja az agyműködést, erősíti az érfalakat, gyógyítja a tüdő betegségeit.

7 **Vörös tölgy** (*Quercus rubra)*. É-Amerika keleti részéről származik, hazánkban telepített erdőkben és utcai sorfaként találkozhatunk vele. Levelei karéjosak, jellegzetes szálkás fogban végződnek. Makkja zömök, melyen a kupacs lapos, tányérszerűen kiszélesedik. Nevét őszi kárminpiros lombszínéről kapta.

8 **Török ámbrafa** (*Liquidambar orientalis)*. Hazája a Földközi-tenger keleti régiója. Szabályos, zárt lombját, 5 karéjú, cizellált levelek alkotják, ami különlegessé teszi a növényt. A legszebb látványt ősszel nyújtja, amikor a lombja először sárgára, majd aranysárgára színeződik.

9 **Császártölgy** (*Quercus dentata)*. Hazája Kína, Korea, Japán, Kína történeti kertjeiben gyakran ültették is. Sekélyen karéjos, hatalmas levelei finoman molyhosak. Őszi lombja narancsvörös, bíborszín, bordó, jellegzetessége, hogy levelei csak tél végén hullanak le. Csíkos makkjai kócos kupacsban rejtőznek.

10 **Koreai bangita** (*Viburnum bitchiuense*). A Koreai félsziget csúcskén és Japánban honos ritka cserje. Porcelánrózsaszín virágai fűszeres, édes illatúak. Néhány hibrid kerti bangita őse. Ősszel levelei ragyogó élénkvörösre váltanak.

11 **Papírkérgű juhar** (*Acer griseum)*. Közép-Kína hegyvidéki erdeiben honos. Könnyű felismerni lemezesen hámló kérgéről. Levele összetett, három elliptikus tompán fogazott levélkéből áll, melyek fonáka kékesfehér. Lombhulláskor levelei élénkvörösre színeződnek.

Nemzeti Botanikus Kert
1871

12 **Juharok** (*Acer spp.*). Nagy részük az északi mérsékelt övben honos. A levél rendkívül változatos alakú lehet, de többnyire karéjos. Nagyon fontos kertészeti növények. Termésük szárnyas ikerlependék. A legtöbb faj ősszel gyönyörű sárga, narancs, piros, bordó színekben pompázik.

13 **Kínai gyertyánszil** (*Zelkova schneideriana*). DNy-Kínában őshonos, 30 m magasra növő fa. Kérge tarka mintát hagyva foltokban hámlik. Kihegyezett csúcsú, szépen fogazott, érdes tapintású levelei ősszel bíborvörösre, sötét bordóra változnak.

14 **Ujjas juhar** (*Acer palmatum*). Hazája Kína, Japán és Korea. Több száz színes lombú, változatos megjelenésű fajtája van. Ősszel élénk vörösre színeződő leveli miatt kedvelt díszfa.

15 **Borsfa** (*Zanthoxylum americanum*). Őshazája az észak-amerikai kontinens keleti része. Völgyekben, patakok mentén, bozótosokban él 2000 m magasságig. Őszi lombszíne sárga, mely szép kontrasztot ad pirosló terméseivel.

16 **Magyar kőris**. (*Fraxinus angustifolia ssp. Pannonica)*. A Kárpát-medencében a síkvidéki keményfaligetek jellemző fája. Vácrátóton is a Sződrákosi-patakot kísérő ligeterdőben érzi legjobban magát. Egyes példányai kertünk legidősebb fái közé tartoznak. Utcasorfának is kiváló. Lombja ősszel vörös, sárga színekben pompázik.

17 **Amerikai sárgafa** (*Cladrastis lutea)*. USA DK-i részén honos, sűrű erdőkben, sziklás lejtőkön él. Ép szélű levélkékből összetett levelei ősszel élénksárgára színeződnek. Nevét mégis gesztjéről kapta, amelyből sárga festéket készítenek. Hazájában kedvelt díszfa.

18 **Perzsafa** (*Parrotia persica)*. Hazája K-Kaukázus és É-Irán. Közepes méretű fává, vagy nagyobb bokorrá fejlődik. Visszástojásdad levelei ősszel skarlátvöröses aranysárgára színeződnek. Az egyik legpompásabb őszi lombú fa, ebben rejlik legfőbb díszítőértéke.